

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΕΠΙ ΜΑΚΡΟΝ ΔΙΑΜΕΝΟΝΤΟΣ

www.sioufaslaw.gr

Η Οδηγία 2003/109/ΕΚ¹ θέσπισε κοινό καθεστώς για τους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν μακροχρόνια στο έδαφος της ΕΕ. Το καθεστώς αυτό χαρακτηρίζεται από σταθερότητα, ενσωμάτωση και ενισχυμένη προστασία. Η Οδηγία 2011/51/ΕΕ² διεύρυνε το πεδίο εφαρμογής ώστε να περιλαμβάνει και τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας. Η Ελλάδα ενσωμάτωσε τις Οδηγίες μέσω των άρθρων 143 επ. του Κώδικα Μετανάστευσης³. Το καθεστώς "επί μακρόν διαμένοντος" (άδεια διαμονής τύπου Μ1) εξασφαλίζει αυξημένα δικαιώματα και διευκολύνει την κινητικότητα εντός της ΕΕ.

➤ Πεδίο Εφαρμογής (Άρθρο 143)

Το καθεστώς αφορά πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα. Εξαιρούνται:

¹ Οδηγία 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες

² Οδηγία 2011/51/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2011, που τροποποιεί την οδηγία 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου επεκτείνοντας το πεδίο εφαρμογής της και στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ

³ Νόμος 5038/2023 (ΦΕΚ 81/1.04.2023) με τίτλο «Κώδικας Μετανάστευσης»

- Κάτοχοι άδειας για σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση (υπολογίζονται μόνο κατά το ήμισυ).
- Άτομα με άδεια διαμονής στην Ελλάδα δυνάμει προσωρινής προστασίας ή άτομα που ζητούν άδεια να διαμείνουν για τον ίδιο λόγο και αναμένουν την έκδοση απόφασης σχετικά με το καθεστώς τους.
- Άτομα με άδεια διαμονής στην Ελλάδα δυνάμει μορφών προστασίας εκτός της διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο ή την εθνική νομοθεσία ή άτομα που ζητούν άδεια να διαμείνουν για τον ίδιο λόγο ή για να τους χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας και αναμένουν την έκδοση απόφασης σχετικά με το καθεστώς τους.
- Πρόσωπα σε προσωρινό καθεστώς διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.5038/2023 καθώς και τα μέλη της οικογένειάς τους που τους συνοδεύουν.
- Οι διπλωματικοί πράκτορες στους οποίους περιλαμβάνονται ο επικεφαλής της αποστολής, το διπλωματικό προσωπικό και το τεχνικό προσωπικό.
- Υπάλληλοι των διπλωματικών αποστολών.
- Μέλη της οικογένειας των διπλωματικών πρακτόρων και των υπαλλήλων που διαμένουν μαζί τους, απολαμβάνουν προνομίων και ασυλιών, κυρίως όσον αφορά την προσφορά τους σε δημόσιες υπηρεσίες και την εξουσία της αστικής δικαιοδοσίας.

➤ Προϋποθέσεις Χορήγησης (Άρθρο 144)

Ο αιτών πρέπει να πληροί **σωρευτικά** τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) Πενταετής νόμιμη και αδιάλειπτη διαμονή

- Εξααιρούνται απουσίες <6 μηνών συνεχόμενα και <10 μηνών συνολικά.
- Για δικαιούχους άδειας προσωρινής άδειας διαμονής κατά τον Ν.5038/2023, τους διπλωματικούς πράκτορες, τους υπαλλήλους των διπλωματικών αποστολών και τα μέλη της οικογένειάς τους οι περίοδοι διαμονής του α.143 δε λαμβάνονται υπόψη.
- Περίοδοι διαμονής για λόγους σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης λαμβάνονται υπόψη κατά το ήμισυ της περιόδου.
- Για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας λαμβάνεται υπόψη το ήμισυ της περιόδου μεταξύ της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης διεθνούς προστασίας και της ημερομηνίας έκδοσης της άδειας διαμονής ή ολόκληρη η περίοδος, εφόσον υπερβαίνει τους 18 μήνες.

(β) Επαρκείς πόροι διαβίωσης

- Κατώτατο εισόδημα: τουλάχιστον οι ετήσιες αποδοχές αμειβόμενου με κατώτατο μισθό, αυξημένες κατά 10% για το σύνολο των συντηρούμενων μελών της οικογένειάς του.
- Δεν πρέπει να υπάρχει εξάρτηση από κοινωνική πρόνοια.

(γ) Πλήρης ασφαλιστική κάλυψη υγείας

- Για τον αιτούντα και την οικογένειά του.

(δ) Κριτήρια ένταξης στην ελληνική κοινωνία (Άρθρο 145 παρ. 2)

Ο αιτών πρέπει να:

- διαθέτει επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και πολιτισμού, ή
- είναι κάτοχος δελτίου μόνιμης διαμονής ως μέλος οικογένειας Έλληνα, ή
- έχει νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα επί 12ετία, ή
- είναι κάτοχος Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς.

➤ Διαδικασία & Αρμόδιες Αρχές (Άρθρο 145)

Η αίτηση κατατίθεται στην υπηρεσία που χορήγησε την τελευταία άδεια διαμονής. Για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας και τους ομογενείς, αρμόδιο όργανο είναι ο γραμματέας της εκάστοτε κατά τόπον αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Η απόφαση εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών, με δυνατότητα παράτασης τριών μηνών. Προηγείται έλεγχος δημόσιας τάξης και ασφάλειας από την ΕΛ.ΑΣ.

Σε περίπτωση έγκρισης, χορηγείται άδεια διαμονής ενιαίου τύπου με αναγραφή: **«Επί Μακρόν Διαμένων – ΕΕ»**. Για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας αναγράφεται σχετική παρατήρηση.

➤ Διάρκεια – Ανανέωση (Άρθρο 146)

Η άδεια ισχύει για **πέντε (5) έτη** και ανανεώνεται αυτομάτως ανά πενταετία, χωρίς επανεξέταση των βασικών προϋποθέσεων. Απαιτείται μόνο εμπρόθεσμη αίτηση με βασικά δικαιολογητικά.

➤ Απόρριψη για Λόγους Δημόσιας Τάξης ή Ασφάλειας (Άρθρο 147)

Η αίτηση μπορεί να απορριφθεί εάν ο αιτών έχει καταδικαστεί για σοβαρό αδίκημα που τον καθιστά απειλή για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια. Η απόφαση λαμβάνει υπόψη τη βαρύτητα

των πράξεων, τη διάρκεια διαμονής του ενδιαφερομένου και τους πιθανούς δεσμούς του με τη χώρα.

➤ **Ανάκληση ή Απώλεια Καθεστώτος (Άρθρο 148)**

Το καθεστώς αίρεται όταν:

- Αποδειχθεί απάτη προς απόκτηση του καθεστώτος ή έχει εκδοθεί απόφαση επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 50 του Ν.5038/2023 ή ανακληθεί διεθνής προστασία.
- Υπάρξει απουσία μεγαλύτερη ή ίση των 12 διαδοχικών μηνών από την Ε.Ε. ή μεγαλύτερη των 6 ετών από την Ελλάδα.
- Υπάρξει νέα απόκτηση του καθεστώτος σε άλλο κράτος-μέλος της ΕΕ.
- Υπάρξει σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη.

Η λήξη της άδειας δεν συνιστά αυτοτελώς λόγο απώλειας του καθεστώτος.

➤ **Επανάκτηση του Καθεστώτος (Άρθρο 149)**

Ο πολίτης τρίτης χώρας μπορεί να αιτηθεί επανάκτηση αν απώλεσε το καθεστώς λόγω απουσίας από την ΕΕ για διάστημα μεγαλύτερο ή ίσο με 12 διαδοχικούς μήνες ή λόγω απόκτησης νέου καθεστώτος σε άλλο κράτος μέλος. Η διαδικασία επανάκτησης ακολουθεί τα άρθρα 145 και 146 του Κώδικα Μετανάστευσης.

**Ελισσάβετ-Άννα Βάλβη
Δικηγόρος**

**Δ.Μ.Σ. Χρηματοοικονομικού και Θεσμικού Πλαισίου των Αγορών Χρήματος και Κεφαλαίου,
Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής, Πανεπιστήμιο Πειραιώς
LL.M. in Forensics, Criminology and Law,
Law School, Maastricht University**